

Yhteisöveron lasku on arvioitua kannattavampaa

Aki Kangasharju

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos
aki.kangasharju@etla.fi

Suosittelava lähdeviittaus:

Kangasharju, Aki (30.12.2024). ”Yhteisöveron lasku on arvioitua kannattavampaa”.
Etna Muistio nro 151.
<https://pub.etla.fi/ETLA-Muistio-Brief-151.pdf>

Tiivistelmä

Taloustieteilijöiden yleinen tapa laskea yhteisöveron vaikutuksia talouteen on puutteellinen. Yhteisöveron lasku todennäköisesti maksaa itsensä takaisin julkiselle sektorille, kun muutoksen kaikki vaikutukset otetaan huomioon. Vaikutus ei ole kuitenkaan välitön, joten veronalennus lisää aluksi julkisen sektorin alijäämää.

Abstract

Corporate Tax Rate Reduction Is More Beneficial Than You Think

The way economists usually calculate the effects of corporation tax on the economy is flawed. The reduction in corporation tax is likely to pay itself back to the public sector, when the full effects of the change are taken into account. However, the effect is not immediate.

KTT **Aki Kangasharju** on Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen toimitusjohtaja.

Ph.D. (Econ.) **Aki Kangasharju** is the Chief Executive Officer at ETLA Economic Research.

Avainsanat: Yhteisövero, Dynaamiset vaikutukset

Key words: Corporate tax, Dynamic effects

JEL: H2, H3, H6, E2, E6

Johdanto ja päätulos

Hallitus on antanut yhteiskunnallisille toimijoille vaikean pähkinän purtavaksi. Kevään 2025 kehysriiheen tulisi ideoida talouskasvua piristäviä toimia, jotka eivät saa maksaa mitään julkiselle sektorille edes lyhyellä aikavälillä.

Tehtävä taitaa olla mahdoton. Pienet ja ilmaiset uudistukset harvoin nopeuttavat kasvua riittävästi. Onnistuneissa investoinneissa puolestaan aina ensin maksetaan ja vasta tulevaisuudessa panostukset saadaan takaisin korkojen kera.

Hallituksen asettama tehtävä on ainakin yksisilmäinen, sillä talouskasvun nopeutuminen tuo yhteiskuntaan muitakin hyötyjä kuin vain kasvaneet verotulot. Teknologia, tuottavuus, työllisyys ja ansiotaso kehittyvät suotuisammin, joten talouskasvun hyödyt eivät rajoitu pelkästään verotulojen kasvuun.

Tehtävänannon taustalla on luonnollisesti julkisen sektorin alijäämä, jota ei saisi enää kasvattaa. Vaikka potentiaalisimpien uudistusten kustannuksia ei voi lyhyellä aikavälillä välttää, herää kysymys siitä, minkä verran kasvupanokset lopulta maksavat.

Nopeimmin vaikuttava kasvutoimi on haitallisten verojen madaltaminen. Korkeimmat marginaaliverot ovat hyvin tehoton tapa kerätä veroja, ja marginaaliverojen laskeminen olisi todennäköisesti kustannusneutraali uudistus julkiselle taloudelle muutaman vuoden tähtäimellä. Etlä on nostanut asian esiin jo useaan kertaan (Ali-Yrkkö ym., 2024; Kangasharju, 2024a) samoin kuin valtiovarainministeriön eri työryhmät (Valtiovarainministeriö, 2017). Nyt myös mm. Suomen Pankki on asettunut samoille linjoille (Eerola ym., 2024). Etlä julkaisee taustoittavaa tutkimusta lisää alkukeväästä 2025.

Toinen nopeasti vaikuttava uudistus olisi yhteisöveron alentaminen, mikä tutkitusti lisää investointeja ja nopeuttaa talouskasvua (Kangasharju, 2024b). Kirjallisuuden perusteella päädytään kuitenkin yleensä sellaiseen tulokseen, että yhteisöveron lasku ei kasvata taloutta riittävästi. Yleisen tulkinnan mukaan verotulojen kasvu ei kattaisi veroalesta syntynyttä kustannusta pitkäläkään aikavälillä. Veroalen itserahoittavuuden aste olisi siis alle 100 prosenttia.

Esimerkiksi Seppo Kari ja Olli Ropponen (2014) tekivät kirjallisuuskatsauksen veroalen itserahoittavuusasteen tutkimuksista Valtiontalouden tarkastusviraston (2014) pyynnöstä. Sen perusteella arvioitiin valtiovarainministeriön kehyspäätöksessä käyttämän itserahoitusasteen uskottavuutta. Kari ja Ropponen (2014) päätyvät valtiovarainministeriön kanssa samanlaiseen tulokseen. Veronalennusten synnyttämät dynaamiset vaikutukset rahoittaisivat lopulta puolet siitä, minkä verran yhteisöveron alennus 24,5 prosentista 20 prosenttiin maksaisi julkiselle sektorille ennen talouden reaktioiden huomioon ottamista.

Tässä muistiossa tarkastellaan kirjallisuudessa noudatettavaa tapaa arvioida yhteisöveromuutoksen vaikutukset taloudessa. Päähavainto on, että tapa on puutteellinen, koska siinä tarkastellaan pelkästään yritysten reaktioita veronalennukseen. Laskelman täydentäminen muun talouden reaktioilla paljastaa merkittäviä uusia veronalennuksen taloudellisia hyötyjä.

Laskelman perusteella voidaan jopa väittää, että yhteisöveron lasku ei maksa mitään julkiselle sektorille mutta hyödyttää sekä työnantajia että työntekijöitä talouskasvun muodossa. Vaikutus ei ole välitön, ja niihin liittyviä epävarmuuksia tarkastellaan muistion lopuksi.

Johtopäätökset

Yhteisöveron alennus pitäisi nähdä investointina, jonka tuotot syntyvät veronalennuksen jälkeisinä vuosina sitä mukaan, kun yritykset näyttäisivät voittoja Suomessa ja investoinnit valmistuvat.

Paras tapa varmistaa yhteisöveron talouskasvua ja verotuloja kasvattava vaikutus olisi tuottavuuden parantaminen julkisissa palveluissa sekä osaavan työvoiman lisääminen koulutuksella, työmarkkinoiden toimintaa parantamalla ja maahanmuutolla. Näkymä työvoiman riittävydestä varmistaisi investointien toteutumisen veroalen kannustamana.

Politiikan vaikuttavuutta edelleen lisäisi se, että yhteisöveron alennuksen kanssa samaan aikaan alennettaisiin ansiotulojen korkeimpia marginaaliveroja. Molemmat uudistukset maksavat itsensä takaisin julkiselle sektorille pidemmällä aikavälillä. Jos alijäämä ei saa kasvaa edes

lyhyellä aikavälillä, julkista taloutta voisi paikata omaisuuden myyntituloilla.

Samalla hallitusohjelmassa suunnitellusta neljän miljardin euron investointipaketista tulisi luopua ainakin osittain, sillä sen tuotto on merkittävästi näitä veronalennuksia heikompi. Omaisuuden myynnin käyttö veronalennuksen rahoitukseen lyhyellä aikavälillä poistaisi paineen nostaa samaan aikaan muuta verotusta, jolla on omat haittavaikutuksensa talouskasvuun.

Dynaamiset vaikutukset

Yhteisöveron lasku muuttaa yritysten toimintaa ainakin viidellä eri tavalla (De Mooij & Everdeen, 2008):

- Kotimaassa toimivien yritysten investoinnit lisääntyvät.
- Investointeja siirtyy kotimaahan.
- Monikansalliset yritykset näyttävät enemmän voittoja kotimaan tilinpäätöksessä.
- Velkaa vähennetään suhteessa osakepääomaan.
- Yhtiömuotoa muutetaan.

Lisäksi voidaan ajatella, että yhteisöveron lasku jättää yritysten kassaan enemmän rahaa, mikä lievittää niin sanottua likviditeettirajoitetta. Sen vaikutusta ei kuitenkaan tässä muistiossa arvioida. Tämä tarkastelu keskittyy investointien ja voittojen kotimaassa näyttämisen vaikutuksiin, koska ne ovat kirjallisuuden mukaan selvästi merkittävimmät yhteisöveron muutosten vaikutuskanavat yrityksissä.

Dynaamisten vaikutusten suuruus riippuu verotuksen lähtötasosta. Kun verotusta lasketaan matalammalta lähtötasolta, vääristymien lähtötaso on matalampi. Niinpä verotuksen lieventäminen vaikuttaa vähemmän yritysten toimintaan.

Siksi Karin ja Ropposen (2014) käyttämillä oletuksilla yhteisöveron lasku 20 prosentista 15 prosenttiin ei toisi enää 50 prosentin itserahoitusastetta, vaikka alennus olisi puoli prosenttiyksikköä edellistä alennusta suurempi. Uudistuksen itserahoitus jäisi näillä oletuksilla 37 prosenttiin verrattuna staattisesti lasketun alentamisen kustannukseen.

Laskelmiin sisältyy paljon oletuksia, mutta varsinainen ongelma on se, että ne eivät ota huomioon yritysten ulkopuolisen talouden reaktioita. Vaikutukset julkiseen talouteen rajoittuvat siihen, kuinka paljon yhteisöveron tuotto muuttuu, kun kasvanutta yhteisöveron pohjaa eli yritysten voittoja (toimintaylijäämää) verotetaan matalammalla veroprosentilla.

Laskentatapa on puutteellinen, koska yhteisöveron alentaminen lisää myös muuta veropohjaa eli kasvattaa muuta taloutta. Näin käy silloin, kun yhteisöveron lasku lisää reaalisia investointeja. Uusien investointien valmistumisen myötä eivät lisäännä vain yritysten voitot vaan myös työllisyys, kulutus ja muu toimeliaisuus, mistä syntyy verotuloja.

Palkansaajakorvaukset lisäävät veropohjaa, vaikka ne eivät kohdistukaan yhteisöverojen veropohjaan. Palkkojen lisääntyminen puolestaan kasvattaa verotuloja myös kulutusverotulojen ja muiden veronluonteisten maksujen lisääntymisestä. Vastaavia puutteita on alettu korjata myös maahanmuuton taloudellisia vaikutuksia arvioivassa kirjallisuudessa (Clemens, 2022).

Verotuksen laajemmat vaikutukset

Seuraavassa esitellään laskelmia yhteisöveron laskemisen laajemmista vaikutuksista vuoden 2023 tiedoilla. Kokonaisverotulot olivat Suomessa 116 miljardia euroa, jotka muodostivat 42,5 prosenttia bruttokansantuotteesta. Vuoden 2023 luvuilla laskettuna yhteisöveroasteen laskeminen 20 prosentista 15:een vähentäisi julkisen sektorin verotuloja 1,9 miljardia, jos talous ei reagoisi muutoksiin millään tavalla (rivi 1, taulukossa 1).

Talous kuitenkin reagoi. Arvioidaan aluksi yhteisöveroasteen laskun vaikutus bruttokansantuotteeseen pelkästään voittojen kautta.¹ Laskelmassa voitot eli yhteisöveropohja kasvaa Karin ja Ropposen (2014) kirjallisuuskatsauksen mukaisesti kaikilla viidellä yllä listatulla tavalla. Kasvanutta yhteisöveron pohjaa (voittoja) verotetaan uudella matalammalla 15 prosentin verokannalla.

Bruttokansantuote kasvaa tällöin kolme prosenttia (rivi 2).² Voittojen 12,5 prosentin kasvu vastaa 3 prosentin

kasvua koko taloudessa, koska yritysten toimintaylijäämän osuus bruttokansantuotteesta on noin neljännes eikä muun talouden reaktioita oteta vielä huomioon.³ Verotulot vähenevät 1,2 miljardia euroa, koska veropohjan kasvu ei kata kokonaan alemman veroprosentin vaikutusta.

Kun verotusta ei muuteta muilta osin, koko talouden verotulot laskevat yhteensä 41 prosenttiin suhteessa uuteen kasvaneeseen bruttokansantuotteeseen. Kokonaisveroaste laskee, koska uusi yhteisöveron aste on ansio- ja kulutusverotusta matalampi eikä taloudessa kasva muut kuin voitot.

Verouudistuksen itserahoitusaste on tältä osin 37 prosenttia, sillä dynaamiset vaikutukset pienentävät staattisesti laskettua verotulomenetystä noin 700 miljoonalla eurolla (1 945 milj. eur – 1 219 milj. eur).

Kirjallisuus jättää asian yleensä tähän, mutta koko talouden kannalta olennaisempaa olisi ottaa mukaan myös muut (yleisen tasapainon) vaikutukset. Yhteisöveron alennus nostaa yritysten voittoja yhdeltä osaltaan investointien kautta. Uudet investoinnit eivät voi kuitenkaan tuottaa voittoa, jos niitä ei oteta käyttöön. Käyttöönotto puolestaan tarvitsee työvoimaa, työstä maksettavasta palkasta syntyy verotuloja ja palkan kulutukseen menävästä osasta maksetaan kulutusveroja.

Karin ja Ropposen (2014) katsauksessa investointien osuus kasvaneista voitoista on kolmannes. Kun voittojen kasvu on kokonaisuudessaan 12,5 prosenttia, voitot kasvavat valmistuvien investointien myötä 4,3 prosenttia. Jos yhteisöveron laskun aikaansaama uusi tuotantopääoma on yhtä voitollista kuin aikaisemmat investoinnit keskimäärin, voittojen kasvu on peräisin saman verran (4,3 prosenttia) suuremmasta pääomakannasta (valmistuneista investoinneista).

Kirjallisuuden mukaan investointien yhden prosentin lisääntyminen kasvattaa (jousto) bruttokansantuotteen tasoa puolestaan 0,2–0,4 prosenttia (Afonso & St. Aybun, 2008; Afonso & St. Aybun, 2016; Morina ym., 2023). Kun käytetään näiden arvioiden keskiarvoa, vaikutus bruttokansantuotteeseen on 1,0 prosenttia (4,3 %*toimintaylijäämän ulkopuolisen talouden osuus bruttokansantuotteesta*0,3=1,0 %) (rivi 3).

Suurempi voittojen (toimintaylijäämän) ulkopuolinen talous kasvattaa verotuloja 1,4 miljardia euroa.⁴ Kun tämä yhdistetään pelkästään yhteisöverotuottoon kohdistuneeseen vaikutukseen (-1,2 miljardia) verotulot kasvavat yhteensä 0,2 miljardia euroa. Verotulot ovat siis näillä oletuksilla suuremmat kuin ennen veronalennusta, joten yhteisöveron lasku on näillä oletuksilla itsensä rahoittava (rivi 4).

Taulukko 1 Yhteisöveron viiden prosenttiyksikön laskun talouteen ja verotuloihin

	Voittojen kasvu, %*	Bkt-kasvu, %	Verotuoton muutos, milj. eur	Uudet verot, uudesta bkt:sta, %	Itserahoitusaste, %
Staattinen laskelma	0	0	-1 945	41,8	0
Yhteisöveropohjan muutos	12,5	3,0	-1 219	40,8	37
Muun veropohjan muutos		1,0	1 397	41,8	
Yhteensä 1		3,9	178	40,9	109
Herkkyyyslaskelma 1		3,6	-288	40,9	85
Herkkyyyslaskelma 2		3,8	0	40,9	100
Herkkyyyslaskelma 3	15,5	4,7	356	40,7	118
Herkkyyyslaskelma 4	4,3	3,2	0	41,1	100

Huom. Verojen osuus bruttokansantuotteesta ennen veronalennusta on 42,5 prosenttia.

* Oletukset: voittojen kasvu = toimintaylijäämän kasvu = yhteisöveropohjan kasvu.

Lähde: Kirjoittajan laskelmat.

Herkkyyslaskelmat

Laskelmassa on luonnollisesti epävarmuuksia.

Talous reagoi vähemmän esimerkiksi silloin, jos uusi pääoma koostuu entistä enemmän rakennuksista kuin työllistävästä teknologiasta. Bruttokansantuote voi reagoida yllä käytettyyn keskiarvoon verrattuna 13 prosenttia vähemmän, silti uudistus on vielä itsensä rahoittava (herkkyyslaskelma 1, rivi 5). Toimintaylijäämän ulkopuolinen talous kasvaa 0,9 prosenttia (4,3 %*toimintaylijäämän ulkopuolisen talouden osuus bruttokansantuotteesta*0,26). Se tuo verotuloja 1,2 miljardia euroa. Yhdistettynä pelkästään voittojen kautta tuleviin verotuloihin ylletään edelleen 100-prosenttiseen itserahoitusasteeseen (0,7+1,2=1,9 miljardia). Itserahoitusaste jää 85 prosenttiin, jos bruttokansantuotteen reaktio lasketaan kirjallisuuden alarajan kertoimen (0,2) mukaan.

Toinen epävarmuus syntyy työmarkkinoiden toiminnasta. Esimerkiksi verotuksen madaltaminen voi kanavoitua uusien investointien sijaan ennemminkin kohonneisiin palkkoihin, jos taloudessa ei ole vapaata työvoimaa, työntekijäpuolella on neuvotteluvoimaa tai työmarkkinat eivät muutoin toimi kunnolla.⁵

Tämäntyyppinen tilanne kuvataan Valkosen ym. (2014) yleisen tasapainon FOG-mallissa, jossa ei ole lainkaan työttömyyttä ja ansiotulojen marginaalivero on korkea. Investointien lisäys on hyvin toimivaa markkinaa pienempi, koska korkeat marginaaliverot pienentävät työn tarjontaa (työntekijöiden työn teon määrää) eikä työttömyydestä tai maahanmuutosta voida saada lisää työntekijöitä. Työn kysyntä kanavoituu korkeampiin palkkoihin, joista tosin saadaan veroprogression vuoksi enemmän verotuloja.

Valkosen ym. (2014) mallilaskelmissa veronalennuksen itserahoitusaste on 30–44 prosenttia. Itserahoitusastetta voi pitää korkeana työmarkkinoiden jäykkyyksistä huolimatta, koska mallissa otetaan huomioon pelkästään Suomessa tehtävien investointien lisäys, joka on kirjallisuuskatsauksen perusteella noin kuudesosa kaikista yhteisöveropohjaa kasvattavista vaikutuksista. Malli ei siis ota huomioon investointien siirtymistä muista maista Suomeen tai muita veronalennuksen reaktioita yrityksissä.⁶

Tämän muistion laskelmissa investoinnit voivat lisääntyä 13 prosenttia heikommin kuin kirjallisuudessa yleensä havaittu, ja vielä sittenkin yhteisöveron alennus on itsensä rahoittava. Tällöin voittojen kasvu on yhteensä hieman alle 12 %, josta investointien osuus on 3,8 prosenttiyksikköä ja bkt kasvaa 0,9 prosentilla (0,3*toimintaylijäämän ulkopuolisen talouden osuus*3,8 %) sen lisäksi, mitä suoran yhteisöveropohjan kasvusta syntyy (herkkyyslaskelma 2, rivi 6). Vaikka tässä laskelmassa yhteisöveron lasku kanavoituu korkeampiin ansioihin, laskelmassa ei oteta huomioon verotuksen progression vaikutuksia ansiotuloverotuksen verokertymään eikä koko talouden bruttoveroasteeseen (kaikki verot / bkt).

Kolmas epävarmuutta tuova tekijä syntyy siitä, minkä verran monikansalliset yritykset siirtävät voittoja tai investointeja verotusta laskevaan maahan. Yhteisöveron aste on tällä hetkellä Suomessa verrokkimaiden tasolla. Niinpä verotuksen laskeminen muiden alapuolelle toisi Suomeen dynaamisia vaikutuksia enemmän kuin silloin, jos kaikki muutkin alentavat verotusta yhtä aikaa.

Peruslaskelma tehtiin oletuksella, että voittojen siirtyminen Suomeen olisi vähäisempää kuin kirjallisuudessa on keskimäärin havaittu (Kari & Ropponen, 2014). Kirjallisuuden keskimääräisillä kertoimilla laskettuna yhteisöveron lasku rahoittaisi muutoksesta 46 prosenttia pelkästään yhteisöveropohjan nousun myötä. Kun siihen lisätään muun veropohjan kasvu (riviltä 3), itserahoituksen aste nousee 118 prosenttiin ja bruttokansantuote nousee lähes viiteen prosenttiin (herkkyyslaskelma 3, rivi 7).

Keskiarvoa matalamman kertoimen käyttöä voi perustella sillä, että sääntely on viime vuosina vähentänyt mahdollisuuksia näyttää voittoa haluamassaan maassa ilman toimintojen muuttamista. Tämä vähentää voitonsiirron vaikutusta yhteisöveropohjaan. Se voi kuitenkin samalla voimistaa investointien vaikutusta sikäli, kun sääntelyn kiristyminen velvoittaa monikansallisia yrityksiä varsinaisesti siirtämään toimintojaan ja investointejaan maiden välillä.

Jos investoinnit kasvavat keskimääräisen verran ja niiden tuottama muun veropohjan kasvulaskelma pitää paikkansa (rivi 3), veroalen tarvitsee kasvattaa voittoja neljänneksen peruslaskelmaa vähemmän, ja vielä silloinkin veromuutos olisi itsensä kokonaan rahoittava (herkkyyslaskelma 4, rivi 8).

Oletusten maltillisuus

Talouden eri osapuolten huomioon ottaminen nostaa merkittävästi arviota yhteisöveron alennuksen hyödyistä. Uudistuksesta hyötyvät niin yrittäjät lisääntyneenä pääomana kuin palkansaajat lisääntyneenä työllisyytenä ja nousseina palkkoina. Itserahoituksen aste ei ole kuitenkaan 100 prosenttia, jos investoinnit kasvattavat muuta taloutta selvästi kirjallisuudessa havaittua keskiarvoa vähemmän (kirjallisuudessa havaittu vaikutusarvio on 0,2–0,4). Keskimääräisen vaikutuksen käyttöä puoltaa se, että tässä muistiossa tarkastellaan yksityisen sektorin reaktioita. Kirjallisuudessa havaitaan, että yksityisen sektorin investoinneilla on suurempi vaikutus talouskasvuun kuin julkisilla (Afonso & St. Aybun, 2016).

Keskiarvoa suuremman vaikutusarvion käyttöä puoltaisi se, että Suomessa panostetaan yhä enemmän tutkimus- ja kehittämistoimintaan. Kirjallisuuden mukaan investointien vaikutus muuhun talouteen on suurimmillaan silloin, kun investoinnit kohdistuvat rakennusten sijaan tuotannolliseen pääomaan, etenkin tutkimus- ja kehittämistoimintaan tai informaatio- ja kommunikaatioteknologiaan (Afonso & St. Aybun, 2016). Tässä muistiossa ei kuitenkaan käytetä kirjallisuuden keskiarvoa suurempaa vaikutusarviota.

Voi käydä myös niin, että yritykset reagoivat veroaleen kirjallisuuden havaintoja heikommin useamman kuin yhden syyn vuoksi yhtä aikaa, joten laskelmiin sisältyväis-tämättä epävarmuuksia.

Toisaalta tässä muistiossa ei pystytty ottamaan kaikkia veronalennuksien hyötyjä huomioon.

Laskelma ei esimerkiksi ota huomioon veroprogression vaikutusta verotuloon ansiotason noustessa tai investointien tuottavuuskasvua nopeuttavaa vaikutusta. Uusissa

investoinneissa on aina mukana myös uutta teknologiaa, mikä nopeuttaa talouskasvua. Tutkimus- ja kehitysinvestoinneista voi syntyä myös kokonaan uusia tuotteita. Laskelmasta puuttuvat kokonaan myös investointien rakennusvaiheen vaikutukset sekä mahdollisten likviditeettirajoitteiden helpottumisen vaikutukset.

Verotuoton arvio on myös maltillinen sikäli, että veronalennuksen ja talouden kasvun myötä alentunutta bruttoveroastetta ei nosteta muilla veroilla. Jos muita veroja voitaisiin nostaa talouskasvua merkittävästi heikentämättä, tässä tehtyjen laskelmien vaikutus julkiseen talouteen on positiivisempi.

Muiden verojen nostaminen on kuitenkin vaikeaa niiden kireyden vuoksi. Vaikka arvonlisäveron haittoja pidetään yhteisöveroja pienempinä (Mirrlees ym., 2011), on myös näyttöä siitä, että kulutusveron kiristäminen valmiiksi kireältä tasolta ei tuota lainkaan lisää verotuloja (Gunter ym., 2021).

Jos oletetaan, että kokonaisveroaste pystyttäisiin nostamaan ennen uudistusta vallinneelle tasolle talouskasvua hidastamatta, yhteisöveron alentaminen antaisi vuoden 2023 luvuilla mahdollisuuden vielä neljän miljardin veronkorotuksiin tai muiden menojen lisäykseen.

Muut julkisen menot voivat nousta esimerkiksi silloin, jos yhteisöveron alennus nostaa yleistä ansiotasoa. Yleisen ansiotason nousu siirtyy myös julkisen sektorin palkkatasoon ja tulonsiirtoihin. Tämä vaikutuskanava on voimakas esimerkiksi Valkosen ym. (2014) mallilaskelmassa, jossa työvoiman tarjonnassa on suuria rajoitteita.

Bruttoveroasteen laskua voidaan pohtia myös puskurina. Jos yllä esitetyt vaikutuslaskelmat ovat liian optimistisia, yhteisöveron alennus olisi silti tehtävissä julkista taloutta heikentämättä. Silloin kuitenkin vaikutusta olisi paikattava muita veroja korottamalla.

Viitteet

- ¹ Bruttokansantuote koostuu toimintaylijäämästä (voitoista), palkansaajakorvauksista sekä tuotannon veroista ja tuotannon tukipalkkioista.
- ² Yritysten toimintaylijäämä kasvaa saman verran kuin verotettavat yhteisöverotulot eli vähennysten osuus toimintaylijäämästä säilyy entisellään.
- ³ Yritysten (S11 ja S12) toimintaylijäämän osuus taloudesta oli 23,7 prosenttia vuonna 2023. Toimintaylijäämään ei sisällytetä kotitalouksien asuntotuloa, joka on mukana koko talouden toimintaylijäämässä.
- ⁴ Toimintaylijäämän ulkopuolisen talouden bruttovoeroaste kerrottuna toimintaylijäämän ulkopuolisella bruttokansantuotteella. Tämä bruttovoeroaste ei muutu, koska vain yhteisöveroa muutetaan.
- ⁵ Fuest ym. (2018) havaitsivat, että Saksassa yli puolet yhteisöveron muutoksista vaikuttaa työntekijöihin ja alle puolet työnantajiin.
- ⁶ Malli perustuu myös niin sanottuun eksogeeniseen kasvuteoriaan, jossa investoinnit nostavat sisäsyn-tyisesti tuottavuuskasvua endogeenisen kasvuteorian tapaan.

Kirjallisuus

Afonso, A. & St. Aubyn, M. (2008). Macroeconomic Rates of Return of Public and Private Investment: Crowding-In and Crowding-Out Effects. European Central Bank, Working Paper series No 864.

Afonso, A. & St. Aubyn, M. (2016). Economic Growth and Public and Private Investment Returns. Lisbon School of Economics and Management. Working Paper No. 14.

Ali-Yrkkö, J., Kangasharju, A., Kujanpää, E., Koski, H., Kuusi, T., Puonti, P., Ropponen, O. & Rouvinen, P. (2024). Muistioita hallitukselle – Suomen pelastuspaketti. ETLA 10.1.2024.

Clemens, M.A. (2022). The Fiscal Effect of Immigration: Reducing Bias in Influential Estimates. IZA Discussion Paper No. 15592.

De Mooij, R. & Everdeen, S. (2008). Corporate Tax Elasticities: A Reader's Guide to Empirical Findings. Oxford Review of Economic Policy, 2008, vol. 24, issue 4, 680–697.

Eerola, E., Jokivuolle, E., Laakkonen, H. & Vauhkonen, J. (2024). Miten vahvistaa kestävästä kasvun eväitä Suomessa? Suomen Pankki, Muistio 9.12.2024.

Fuest, C., Peichl, A. & Sieglöcher, S. (2018). Do higher corporate taxes reduce wages? Micro evidence from Germany, American Economic Review, 108 (2), 393–418.

Gunter, S., Riera-Chichton, D., Veigh, C.A. & Vuletin, G. (2021). Non-linear Effects of Tax Changes on Output: The Role of the Initial Level of Taxation. Journal of International Economics, Elsevier, vol. 131 (C).

Kangasharju, A. (2024a). Nyt ovat kaikki ideat tarpeen. ETLA Kolumni 8.2.2024.

Kangasharju, A. (2024b). Yhteisöveron alentamiselle on selkeät perusteet. ETLA Kolumni 5.3.2024.

Kari, S. & Ropponen, O. (2014). Literature Review of the Dynamic Effects of Corporate Income Taxation. VATT Muistiot 40.

Mirrlees, J., Adam, S., Besley, T., Blundell, R., Bond, S., Chote, R., Gammie, M., Johnson, P., Myles, G. & Poterba, J. (Eds.) (2011). Tax by Design: the Mirrlees Review. Oxford, Oxford University Press.

Morina, F., Misiri, V. & Gashi, F. (2023). Long-term relationship between investment and economic growth: a cointegration analysis of OECD countries. European Journal of Government and Economics, 12(2), 175–195.

Valkonen, T., Kauppi, E. & Suni, P. (2014). Simulointeja yhteisöveron alennuksen dynaamisista vaikutuksista Suomessa. Etlä Raportti nro 41.

Valtiontalouden tarkastusvirasto (2014). Veromuutosten taloudelliset vaikutukset – yhteisö- ja pääomaverotus. Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuskertomukset 13/2014. Finanssipolitiikan tarkastuskertomus.

Valtiovarainministeriö (2017). Yritysverotuksen asiantuntijatyöryhmän raportti. Valtiovarainministeriön julkaisu 12/2017.

ETLA

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos

ETLA Economic Research

ISSN-L 2323-2463
ISSN 2323-2463

Kustantaja: Taloustieto Oy

Puh. 09-609 900
www.etla.fi
etunimi.sukunimi@etla.fi

Arkadiankatu 23 B
00100 Helsinki
